

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. apríla 2013 v Bratislave v trestnej veci obvineného **Ing. J. N.**, pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 248/1994 Z. z.) a iné, o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. M. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 20. januára 2010, sp. zn. 6To 51/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **Ing. J. N. s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo 16. februára 2009, sp. zn. 3T 135/05, bol obvinený Ing. J. N. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 248/1994 Z. z., *d'alej len „Tr. zák.“*) a iných, na tom skutkovom základe, že

1/ ako konateľ firmy E., s.r.o. so sídlom na ul. K. X./U. v K. a ako zaregistrovaný platca dane z pridanej hodnoty (*d'alej len DPH*) v daňovom priznaní za mesiac 02/98 vykázal uplatnenie nadmerného odpočtu DPH vo výške 9 864 700 Sk podľa faktúry č. X. za nákup 350 ton valcovaného nerezového plechu v celkovej hodnote 52 754 700 Sk od dodávateľa A., a.s. Ž., ktorý nadmerný odpočet mu po úprave vo výške 9 496 700 Sk bol zaslaný Daňovým úradom K. dňa 15. apríla 1998 na jeho podnikateľský účet v I., a.s., pobočke K., pričom bolo zistené, že k uskutočneniu zdaniteľného plnenia nedošlo a nákup plechov bol zinscenovaný za účelom získania sumy 9 496 700 Sk; t.j. 315 232,68 eur ku škode Slovenskej republiky zastúpenej DÚ K.,

2/ ako konateľ firmy H., s.r.o. so sídlom na ul. B. X./D. v K. a ako zaregistrovaný platca DPH v daňovom priznaní za mesiac 06/98 vykázal uplatnenie nadmerného odpočtu DPH vo výške 15 870 000 Sk podľa faktúry č. X. za nákup 2 000 kg alumíniových ingotov v celkovej hodnote 84 870 000 Sk od dodávateľa A., a.s. Ž., ktorý nadmerný odpočet mu bol po úprave vo výške 14 086 891 Sk zaslaný DÚ K. dňa 17. augusta 1998 na jeho podnikateľský účet vedený v L., a.s., pobočke K., pričom bolo zistené, že k uskutočneniu zdaniteľného plnenia nedošlo a nákup plechov bol zinscenovaný za účelom získania sumy 14 086 891 Sk, t.j. 467 599,12 eur ku škode Slovenskej republiky zastúpenej DÚ K.,

3/ ako konateľ firmy E., s.r.o. so sídlom na ul. K. X./U. v K. a ako zaregistrovaný platca DPH v daňovom priznaní za mesiac 06/98 si neoprávnene uplatnil daň na vstupe vo výške 1 512 710 Sk podľa faktúry č. X. za nákup 56 ton nerezového plechu v celkovej hodnote 8 086 710 Sk od dodávateľa firmy J., s.r.o. T., pričom bolo zistené, že firma J., s.r.o. nie je platcom DPH, že obchod bol uzatvorený na základe fiktívnych dokladov a bol zinscenovaný za účelom získania sumy 1 512 710 korún, pričom daňový subjekt nevedel predložiť doklad o zaplatení dane, v dôsledku čoho si takto neoprávnene uplatnil nárok na jej vyplatenie a v dôsledku čoho by takto Slovenskú republiku v zastúpení DÚ K. poškodil o čiastku 1 512 710 Sk, t.j. 50 212,77 eur, ktorá mu v konečnom dôsledku nebola správcom vyplatená,

4/ ako konateľ firmy H., s.r.o. so sídlom na ul. B. X./D. v K. a ako zaregistrovaný platca DPH v daňovom priznaní za mesiac 06/98 si neoprávnene uplatnil daň na vstupe vo výške 1 621 633 Sk podľa faktúry č. X. za nákup plechu v celkovej hodnote 8 672 213 Sk od dodávateľa M. M., N., kde predložil fiktívny doklad, z ktorého vyplýva, že nákup plechov nebol uskutočnený, ale bol zinscenovaný za účelom získania sumy 1 621 633 Sk, kde šetrením DÚ K. bolo zistené, že M. M. v čom čase nebol platcom DPH, pričom daňový subjekt nevedel predložiť doklad o zaplatení dane a v dôsledku čoho by Slovenskú republiku zastúpenú DÚ K. poškodil o čiastku 1 621 633 Sk, t.j. 53 828,35 eur, ktorá mu v konečnom dôsledku nebola správcom vyplatená,

5/ v presne nezistenej dobe v priebehu mesiacov marec - apríl 1998 v reštaurácii „U.“ na ul. A. v K. pod hrozbou násilia prinútil tam v dvoch prípadoch A. V., nar. X., konateľa firmy A., a.s. Ž., aby mu tento vyhotovil a tam odovzdal podklady dodávateľa k realizácii fiktívneho obchodu s predajom plechov a alumíniových ingotov medzi firmou A.,

a.s. Ž. a firmami E., s.r.o. K. a H., s.r.o. K., na základe ktorých si Ing. J. N. ako konateľ týchto dvoch firiem uplatnil nadmerný odpočet DPH v celkovej výške 23 582 917 Sk, t.j. 782 809,43 eur, ktoré mu boli vyplatené v plnej výške DÚ K.,

čím - takto; žalovaný spôsobil celkovú škodu vo výške 26 717 934 Sk, t.j. 886 872,93 eur.

Za to mu bol podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. za použitia § 35 ods. 1 Tr. zák. a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (*d'alej len „Dohovor“*) uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 20. januára 2010, sp. zn. 6To 51/2009, odvolania obvineného i okresného prokurátora proti citovanému rozsudku podľa § 256 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005) zamietol ako nedôvodné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal obvinený Ing. J. N. písomným podaním z 12. novembra 2012 prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. M. M. dovolanie.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por. a domáhal sa zrušenia uznesenia krajského súdu ako aj rozsudku okresného súdu.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. videl v tom, že pri ukladaní trestu došlo k porušeniu Trestného zákona, nakoľko hoci bol uznaný vinným z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a jeho trest mu bol s použitím Dohovoru znížený pod dolnú hranicu trestnej sadzby, aj tak mu bol ukladaný trest podľa § 250 ods. 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., kde je stanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody na päť až dvanásť rokov. Argumentoval tým, že v § 250 ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. je uvedená trestná sadzba trestu odňatia slobody na dva roky až osem rokov, a teda ak mu bol s použitím Dohovoru uložený trest odňatia slobody pod dolnú hranicu, je vzhľadom na jeho výšku (štyri roky) zrejmé, že nebol ukladaný podľa odseku 4, ale podľa odseku 5. Uvedenú závažnú procesnú chybu okresného súdu si v odvolacom konaní

nevšimol ani krajský súd, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. bol podľa dovolateľa naplnený tým, že jeho skutok bol nesprávne právne posúdený ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., pričom správne mal byť posúdený ako trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 148 Tr. zák.

V ďalšej časti dovolania obvinený Ing. J. N. poukázal na skutočnosť, že celé trestné konanie trvalo 10 rokov, čím došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a k porušeniu práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Z týchto dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. a § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie i rozsudok okresného súdu, prepustil ho z výkonu trestu na slobodu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Košice I, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného Ing. J. N. na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Košice I.

Námestník okresného prokurátora v písomnom vyjadrení z 28. decembra 2012 uviedol, že obvinený Ing. J. N. bol uznaný vinným zo skutkov spáchaných v priebehu roka 1998, teda za účinnosti Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 248/1994 Z. z., podľa ktorého mu bol i uložený trest odňatia slobody. Podľa vtedy účinnej právnej úpravy bol trestný čin podvodu uvedený v § 250 Tr. zák. rozdelený do štyroch odsekov, pričom za spáchanie tohto trestného činu v kvalifikovanej skutkovej podstate podľa odseku 4 Trestný zákon ustanovoval trest odňatia slobody na päť až dvanásť rokov. Poukázal na rozsah škody (26 717 934 Sk/ 886 872,93 €) spôsobenej trestným činom obvineného, v dôsledku ktorého bol naplnený kvalifikačný znak škody veľkého rozsahu podľa § 89 ods. 11 Tr. zák. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd uznesením podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však zistil, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade naplnené neboli a preto je ho potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (písm. h/),
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že dovolacie námietky obvineného Ing. J. N. neobstoja predovšetkým preto, že sa argumentačne opierajú o Trestný zákon v znení účinnom od 1. septembra 1999.

Podľa § 16 ods. 1 Tr. zák. trestnosť činu sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa § 40 ods. 3 písm. c/ Tr. zák. pri znížení trestu odňatia slobody podľa odseku 1 alebo 2 nemožno uložiť trest pod jeden rok, ak je dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody aspoň päť rokov.

Podľa § 250 ods. 1 Tr. zák. kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom alebo prepadnutím vecí.

Podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel' potresce, ak spôsobí činom uvedeným v odseku 1 škodu veľkého rozsahu.

Zákonom č. 183/1999 Z. z. bolo s účinnosťou od 1. septembra 1999 novelizované i ustanovenie § 250 Tr. zák. definujúce trestný čin podvodu. Za odsek 2 bol vložený nový odsek 3 (spôsobenie väčšej škody) a doterajšie odseky 3 a 4 boli označené ako odseky 4 a 5.

Dovolací súd zistil, že okresný súd obvineného Ing. J. N. odsúdil za skutky spáchané v roku 1998, pričom pri ukladaní trestu v súlade s § 16 ods. 1 Tr. zák. použil ustanovenie § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. v znení účinnom v čase ich spáchania, trest mu mimoriadne znížil s použitím čl. 6 ods. 1 Dohovoru a pri jeho znížení rešpektoval ustanovenie § 40 ods. 3 písm. c/ Tr. zák. V posudzovanej veci prichádzalo do úvahy uloženie trestu odňatia slobody v trvaní od jedného roka až do dvanástich rokov, uložený trest v trvaní štyri bol uložený v rámci tejto sadzby, teda neprišlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky obvineného Ing. J. N. vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dovolací súd považuje za potrebné okrem vyššie citovaných zákonných ustanovení poukázať aj na nasledujúce:

Podľa § 4 Tr. zák. trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'

a/ chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo

b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ich spôsobi, bol s tým uzrozmenný.

Podľa § 89 ods. 11 Tr. zák. škodou nie nepatrnou sa rozumie škoda dosahujúca najmenej dvojnásobok najnižšej mesačnej mzdy, škodou nie malou sa rozumie suma dosahujúca najmenej šesťnásobok takej mzdy, väčšou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej dvadsaťnásobok takej mzdy, značnou škodou suma dosahujúca najmenej stonásobok takej mzdy a škodou veľkého rozsahu suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej mzdy. Tieto hľadiská sa použijú obdobne na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

Podľa § 148 ods. 1 Tr. zák. kto v nie malom rozsahu skrátí daň, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.

Podľa § 148 ods. 5 Tr. zák. odňatím slobody na päť až dvanásť rokov sa páchatel potresce, ak činom uvedeným v odseku 1 skrátí daň vo veľkom rozsahu.

Podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení zákona č. 366/1997 Z. z. bola výška minimálnej mzdy zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou stanovená na 3 000 Sk za mesiac.

Na rozmach daňovej kriminality spočívajúcej v neoprávnenom uplatňovaní nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty v 90-tych rokoch minulého storočia reagoval zákonodarca tým, že zákonom č. 183/1999 Z. z. s účinnosťou od 1. septembra 1999 zaviedol do Trestného zákona novú skutkovú podstatu trestného činu neodvedenia dane a poistného, ktorý v ustanovení § 148a ods. 1 definoval nasledovne:

Kto v rozsahu nie malom zadrží a neodvedie určenému príjemcovi splatnú daň, poistné na dôchodkové zabezpečenie, nemocenské poistenie, zdravotné poistenie alebo príspevok na poistenie v nezamestnanosti, ktoré zrazí alebo vyberie podľa zákona, alebo kto neoprávnenne v rozsahu nie malom uplatní nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty

alebo spotrebnej dane v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, potresce sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov alebo zákazom činnosti, alebo peňažným trestom.

Podľa § 148a ods. 4 Tr. zák. v znení zákona č. 183/1999 Z. z. odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo veľkom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. viazaný skutkovým stavom zisteným súdmi nižších stupňov, ktorého správnosť a úplnosť nemôže skúmať a meniť, z obsahu procesného spisu zistil, že obvinený Ing. J. N. svojimi skutkami spôsobil škodu vo výške 26 717 934 Sk (886 872,93 €), v dôsledku čoho bol naplnený kvalifikačný znak škody veľkého rozsahu podľa § 89 ods. 11 Tr. zák. Zo skutkových zistení ďalej vyplýva, že k uskutočneniu obvineným deklarovaných zdaniteľných plnení vôbec nedošlo, čím obvinený uviedol do omylu Daňový úrad K. a seba tým na škodu cudzieho majetku obohatil. V posudzovanej veci tak bol jeho skutok v súlade so stavom veci a zákonom právne posúdený ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a obvineným namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. zák. zjavne naplnený nebol.

K námietkam dovolateľa o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušení práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru dovolací súd uvádza, že pokiaľ ide o prostriedky, pomocou ktorých chcú členské štáty Rady Európy vyhovieť požiadavkám Dohovoru, či vo všeobecnej rovine alebo v konkrétnom prípade na základe rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len EŠLP⁴) platí, že členské štáty majú pri ich výbere úplnú voľnosť (vid' napr. *Belilos proti Švajčiarsku*, rozsudok EŠLP z 29. apríla 1988, ods. 78).

V posudzovanej veci konštatoval porušenia práva obvineného Ing. J. N. na prejednanie veci v primeranej lehote už Okresný súd Košice I, pričom porušenie tohto práva sa rozhodol kompenzovať mimoriadnym zníženým trestu odňatia slobody. K tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že aj relevantná judikatúra EŠLP takú formu kompenzácie považuje za dostatočnú nápravu porušeného práva, ak ju národný súd použije

s výslovným uvedením toho, že k tomuto opatreniu pristupuje preto, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci v primeranej dobe, a pokiaľ ide o zmiernenie trestu, uvedie, v akej miere bol trest z tohto dôvodu zmiernený (vid' napr. *Eckle proti Nemecku*, rozsudok ESĽP z 15. júla 1982).

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por., a tak podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením dovolanie obvineného odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. apríla 2013

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová